

Správa o stave Mestského kultúrneho centra Hlohovec a návrhy opatrení

(hlavné zistenia)

Pre mesto Hlohovec na základe vlastného výskumu, osobných rozhovorov a vyhodnotenia dostupných dokumentov o činnosti MsKC od roku 2010 spracoval Michal Klembara, OZ Publikum.sk.

Obsah

Súčasnosť.....	3
Dôvody.....	4
Potrebné investície	6
SWOT analýza.....	7
Návrhy opatrení.....	8
Budúcnosť.....	10

Súčasnosť

Mestské kultúrne centrum Hlohovec vzniklo v roku 2002 zlúčením knižnice, Axa klubu, programového oddelenia Domu kultúry a Empírového divadla do jednej príspevkovej organizácie. Motiváciou takýchto krokov aj v iných slovenských mestách bola úspora finančných prostriedkov. *Synergické efekty tohto spojenia sa však v prípade Hlohovca po 13 rokoch hľadajú len veľmi ťažko.*

Skutočné, vnútorné prepojenie jednotlivých subjektov nenastalo. Fungujú aj dnes samostatne, čo sa týka najmä prevádzkovej a programovej roviny. Spolupráca je len ojedinelá. Systémové úspory sa urobili iba pri vzniku organizácie. Prepustených bolo päť zamestnancov knižnice, čo viedlo k zníženiu rozsahu poskytovaných služieb – zrušili sa napríklad víkendové otváracie hodiny.

MsKC sa neteší na verejnosti dobrej povesti. Široká verejnosť a aj súkromní organizátori kultúrnych a spoločenských podujatí majú po-

cit, že kultúrne centrum takmer nič nerobí. V roku 2014 pritom realizovalo 273 podujatí (z toho 185 knižnica) a 243 filmových projekcií v kine Úsmev. V týchto číslach sú zahrnuté všetky podujatia, ktoré sa konali v priestoroch MsKC, či už išlo o vlastné podujatia, alebo tie organizované treťou stranou a rovnako podujatia zabezpečované centrom na verejných priestranstvách mesta.

Avšak pri bližšom pohľade na konkrétne podujatia musíme priznať, že kritika smerom k MsKC je aspoň čiastočne oprávnená. Väčšinu podujatí v jeho priestoroch organizujú iné subjekty z územia mesta – často školy alebo súkromné agentúry. Len menšia časť podujatí je tak výsledkom priamej aktivity centra. V programe chýbajú najmä podujatia pre mladých a strednú generáciu. Koncertov, či divadelných predstavení je počas roka len zopár. Dominujú podujatia pre deti a aktivity skôr spoločenského charakteru.

Na druhej strane však treba dodať, že aj s podujatiami, ktoré po obsahovej, dramaturgickej, či produkčnej stránke zabezpečuje iný subjekt, má MsKC veľa práce, čo platí najmä pre Dom kultúry. Zahŕňa to najmä prípravu sály, ozvučovanie a osvetľovanie podujatí, predaj lístkov a často aj propagáciu v rámci mesta a okresu. Ide teda o spolupráce, z ktorých má v prípade komerčných podujatí centrum podiel z predaja lístkov.

je objekt bývalej Základnej školy v mestskej časti Šulekovo, ktorý celoročne využívajú rôzne spolky, občianske združenia ako komunitné centrum bezplatne. Mesto takto cez MsKC podporuje v Šulekove celú škálu aktivít a spoločenský život. Je to na slovenské pomery výnimočná aktivita, opäť však nie je súčasťou úlohy MsKC.

Spolupráca s tretím sektorom aktuálne predstavuje dôležitú súčasť reálnej práce MsKC aj v inom smere. Podporuje viacero lokálnych kapiel priestormi na skúšanie, občianskym združeniam pomáha s organizáciou kultúrnych podujatí, zapožičiava im vybavenie a podobne. Účasť MsKC na týchto nezávislých podujatiach a projektoch však často ostáva pre verejnosť skrytá. Ďalšou takouto aktivitou je komerčný výlep plagátov nielen v meste Hlohovec, ale i v celom okrese. Je to zaujímavá služba a pre mnohých súkromných organizátorov podujatí prospešná, ale je otázne, či to má robiť práve MsKC, keďže to opäť odčerpáva pracovné sily.

2. Nevyhovujúca tvorba rozpočtov. Z analýzy rozpočtov MsKC v minulých rokoch a osobných rozhovorov vyplýva, že mesto Hlohovec tvorilo rozpočet nevhodným spôsobom. Pôvodne bol rozpočet schvaľovaný v nižšej ako potrebnej výške a až následne počas roka, alebo na jeho konci, bol dorovnaný. To spôsobovalo rôzne problémy.

Dôvody

Neuspokojivý stav Mestského kultúrneho centra má viaceré príčiny a mnohé môžeme nájsť aj v dlhoročnom prístupe samotného mesta:

1. Povinnosti a aktivity nesúvisiace s kultúrnou činnosťou. Najväčšiu záťaž v tomto smere predstavuje pre MsKC správa budov. Mesto ich prevádzalo postupne a ich celkový počet narástol až na šesť. Ide o Dom Kultúry, Empírové divadlo, Zámok, Námestie sv. Michala 2, Námestie sv. Michala 3 a bývalú ZŠ v Šulekove. Pre výkon svojej primárnej funkcie pritom potrebuje MsKC len tri budovy. Všetky sú zároveň vo veľmi zlom stave, čo vytvára ďalšie nároky na čas zamestnancov pri ich opravách a rekonštrukciách.

MsKC sa podieľa na organizovaní viacerých trhov v meste. Nezabezpečuje na nich len kultúrny program, čo by bolo prirodzené, ale aj ďalšie činnosti v oblasti ich organizácie, technického zabezpečenia a upratovania. Samostatnou kapitolou

3. Technický stav budov. Všetky budovy v užívaní alebo v správe MsKC sú síce zatiaľ schopné užívania, ale ich technický stav je vo väčšine prípadov nevyhovujúci. Jedinou výnimkou je Empírové divadlo, ktoré už prešlo niekoľkými čiastkovými rekonštrukciami, ale aj v jeho prípade budú potrebné ďalšie investície. Veľmi zle je na tom Dom kultúry, kde množstvo systémových porúch a rôznych menších nedostatkov je naozaj značné. Knižnicu trápia najmä chýbajúce sociálne zariadenia pre návštevníkov a potreba bezbariérového prístupu.

4. Propagácia. Príčinu zlého imidžu MsKC môžeme hľadať aj v nedostatočnej propagácii jednotlivých podujatí. Webová stránka nespĺňa žiadne súčasné nároky a jej interaktivita je minimálna. Na sociálnych sieťach nie je zabezpečená ani základná prítomnosť MsKC. Propagácia tak prebieha najmä klasickými plagátmi priamo v uliciach mesta.

Plagáty sú aj napriek nástupu internetu a sociálnych sietí stále vhodným nosičom informácií o kultúrnych podujatiach. Okrem existencie vhodných plôch na ich umiestňovanie je však potrebné myslieť aj na ich grafické stvárnenie – iba estetický a funkčný plagát môže zaujať. Napriek existencii pozície výtvarníka sa v tomto smere MsKC nedarí. Dokonca je známy prípad z jari tohto roka, keď mesačný programový plagát

obsahoval množstvo chýb, ako napríklad zle uvedené názvy vystupujúcich kapiel.

5. Nedostatočný počet zamestnancov v Dome kultúry. Z rozhovorov so zamestnancami MsKC vyplynulo, že problém s počtom pracovných síl je práve v Dome kultúry. Práca pri príprave sály i jednotlivých podujatí je často fyzicky a časovo náročná – pracuje sa podľa potreby aj cez víkendy a vo večerných hodinách. Na zamestnancov Domu kultúry sú však kladené aj ďalšie nároky – jeden z technikov má na starosti aj výlep plagátov, druhý sa zas staral o IT v celom MsKC, vedúci DK je zároveň aj vedúcim programu a predáva počas dňa aj lístky na jednotlivé podujatia.

6. Platové ohodnotenie. Vzhľadom na charakter a náročnosť práce je platové ohodnotenie v MsKC nemotivujúce. To viedlo aj k aktuálnemu odchodu zamestnancov z Domu kultúry. Sťaží to aj hľadanie nových zamestnancov a v strednodobom horizonte MsKC navyše čaká odchod viacerých ďalších zamestnancov do dôchodku (2017 – 2, 2019 – 1, 2021 – 3). V rámci aktuálnych možností bude veľmi náročné nájsť nových kvalitných zamestnancov.

Potrebné investície

Tu uvedené investície sa týkajú len budov a priestorov, ktoré priamo súvisia s výkonom kultúrnej činnosti MsKC. Zároveň ide o tie najpotrebnejšie zásahy.

Dom kultúry:

1. Elektrické rozvody.
2. Vykurovanie sály.
3. Zateplenie.
4. Obnova technického vybavenia sály.
5. Oprava a dobudovanie sociálnych zariadení.

Empírové divadlo:

1. Podlahové kúrenie v sále.
2. Výmena okien.
3. Oprava strechy.

Priestory Knižnice:

1. Vymalovanie priestorov.
2. Oprava elektroinštalácii.

Budova kina Úsmev

Samotná budova kina nie je v zlom technickom stave. Jej parametre, tepelnoizolačné vlastnosti a dispozície vnútorných priestorov však nezodpovedajú požiadavkám dneška. Čiastkové investície v jej prípade nemajú význam. Kino potrebuje okrem investície do novej digitálnej premietacej techniky najmä prerobenú sálu s menším počtom sedadiel, moderným sedením a multifunkčným vybavením.

Zvažuje sa: Prestavať budovu kina na novú budovu Knižnice, ktorá by jej poskytla väčší priestor s potrebným zázemím, študovňou a bezbariérovým prístupom. V budove by sa zároveň vytvorila nová multifunkčná sála Kina Úsmev, ktorá by slúžila aj menším konferenciám, kongresom, vzdelávacím podujatiam, športovým prenosom a podobne. V budove by mohli vzniknúť aj ďalšie priestory ako napríklad mestská informačná kancelária. Možná je aj existencia komerčných prevádzok, kaviarne, či bufetu.

SWOT analýza

Silné a slabé stránky popisujú vnútorné vlastnosti organizácie, ktoré môžu pomôcť pri snahe o jej skvalitnenie, alebo naopak, túto cestu komplikovať. Príležitosti a ohrozenia hovoria o externých podmienkach, ktoré môžu mať na organizáciu vplyv.

Silné stránky:

1. Kvalitné kultúrne priestory.
2. Celoslovenské renomé Empírového divadla.
3. Skúsený personál.
4. Návyk publika z okresu.
5. Vzťahy s tretím sektorom.
6. Vlastné zdroje príjmov – prenájmy, predaj lístkov, výlepy plagátov.

Slabé stránky:

1. Nesúvisiace povinnosti a aktivity.
2. Zlé rozpočtovanie zo strany mesta.
3. Nedostatok finančných prostriedkov na kultúrne aktivity.
4. Zlá propagácia a chýbajúci marketing.

5. Nevyhovujúci technický stav budov.
6. Nedostatočné alebo zastarané vybavenie.
7. Nemotivujúce platové ohodnotenie zamestnancov.
8. Malý inovačný potenciál v tvorbe programu.
9. Chýbajúca dramaturgia jednotlivých kultúrnych priestorov.

Príležitosti:

1. Záujem mesta na reforme MsKC.
2. Záujem verejnosti o dianie v MsKC a o kultúru v meste.
3. Rozvoj cestovného ruchu.
4. Financovanie rozvojových projektov zo zdrojov Európskej Únie.
5. Dlhodobá práca s publikom (Audience development).

Ohrozenia:

1. Odchody zamestnancov.
2. Nedostatok zdrojov na investície.
3. Strata záujmu mesta na rozvoji MsKC v ďalšom volebnom období.
4. Uzatvorenie Domu kultúry.
5. Ukončenie prevádzky Kina Úsmev.

Návrhy opatrení

1. Reorganizácia

- a. Správa budov a prenájmy komerčných priestorov prejdú pod Bytové hospodárstvo.
- b. Organizácia Michalského jarmoku prejde pod mestský úrad s výnimkou kultúrneho programu.
- c. Organizácia Vianočného trhu sa zverí súkromnému subjektu.
- d. Aktivity v budove bývalej ZŠ v Šulekovu už nebude zastrešovať MsKC.
- e. Služby mestského rozhlasu bude zabezpečovať mestský úrad.
- f. Výhľadovo: Predaj lístkov a výlep plagátov prejde na informačnú a turistickú kanceláriu.

2. Osamostatnenie knižnice

Navrhujeme osamostatnenie knižnice ako novej príspevkovej organizácie mesta od 1. januára 2016. V tomto bode sa tak vrátíme do stavu pred roka 2002. Úlohy Knižnice sú iné ako v prípade Mestského kultúrneho centra. Nejde len o kultúrnu inštitúciu, ale primárne o vzdeláva-

ciu. Pracuje teda inými metódami a je tu aj výraznejšia práca s klientmi.

Aj skúsenosti z iných miest hovoria o tom, že samostatné knižnice fungujú lepšie. Ak sú manažované samostatne, vedia aktívnejšie reagovať na špecifické potreby svojej činnosti a vhodnejšie pracovať so svojim rozpočtom. Knižnica by napríklad mala investovať ročne 10 tis. eur do obnovy knižničného fondu. V prípade Hlohovca to bolo zväčša 5 tis. eur, v roku 2014 to bolo rekordných 7 tis. eur. Ide o súhrn prostriedkov od mesta a z externých grantových zdrojov.

3. Dlhodobý investičný plán

V spolupráci s Bytovým hospodárstvom, mestským úradom a mestským zastupiteľstvom by MsKC malo pripraviť investičný plán na roky 2016 – 2023. Zreálnenie možností mesta a určenie priorít umožní lepšie plánovanie činnosti MsKC a poskytne perspektívu ich ďalšieho rozvoja. Vzhľadom na stav budov sa javí ako najlepšie riešenie prioritizovať dokončenie rekonštrukcie Empírového divadla.

4. Modernizácia kina Úsmev

Bez už uvedených investícií do prestavby sály a nákupu modernej premietacej technológie nemôžeme očakávať výraznejšie oživenie kina, ktoré v roku 2014 malo pri 243 filmových projekciách 2 998 divákov. Po týchto investíciách a správnom manažmente by však kino v rám-

ci svojej spádovej oblasti malo byť ekonomicky udržateľné. Počítať treba s celotýždennou prevádzkou kina, keďže mnohí filmoví distribútori podmieňujú poskytnutie filmu určitým počtom hracích dní. Nová sála a technika prinesú kinu aj ďalšie príjmy z prenájmov a organizovania podujatí, ako sú športové prenosy.

Modernizácia by mala zahŕňať:

- novú multifunkčnú sálu v rámci súčasného objektu (cca 200 miest).
- nákup nových sedadiel (možný príspevok Audiovizuálneho fondu).
- nákup digitálnej 2D premietacky (možný príspevok Audiovizuálneho fondu).
- webstránku kina (existuje aj vo forme služby, pri ktorej web zahŕňa aj rezervačný systém na lístky, kompletné informácie o filmoch atď.).

Investície do vybavenia sály, bez stavebných úprav, môžu dosiahnuť výšku približne 150 tisíc EUR, z čoho tretinu môže poskytnúť Audiovizuálny fond. Konečná výška závisí od konkrétnych zvolených technológií a dodávateľov.

Do toho času je dobré pokračovať v kurze nastavenom v minulom roku a teda organizovať projekcie filmového klubu a detské predstavenia.

5. Úprava režimu Empírového divadla

Aktuálne akékoľvek podujatie v Empírovom divadle zablokuje celý prie-

stor na niekoľko dní. Ak sa napríklad v sobotu koná svadba, či stužková slávnosť, tak ani piatok, či nedeľa sa nedajú využiť pre organizovanie kultúrneho podujatia, keďže prebiehajú prípravné práce. Spoločenské podujatia pritom tvoria väčšinu aktivít v tomto priestore. Samotné MsKC a ani žiaden iný organizátor kultúrnych podujatí tak nemôže tento priestor využiť. Dá sa to vnímať samozrejme tak, že MsKC vychádza v ústrety celej škále občanov mesta, ale vzhľadom na primárnu funkciu tohto priestoru a ekonomiku MsKC je to neefektívne.

6. Úprava rozpočtu

MsKC dnes nemá v rozpočte alokované voľné finančné prostriedky na organizovanie vlastných kultúrnych podujatí a tvorbu programu. Istú výnimku predstavujú konkrétne mestské podujatia, ktoré sú financované z rozpočtu mesta (Michalský jarmok, Vianočné trhy). Ak chcú pracovníci centra pripraviť konkrétny koncert, či divadelné predstavenie, jedinou šancou je pre nich dohodnúť sa s daným telesom na percentách z predaja lístkov. Tým síce naoko odpadá riziko spojené s prípadným neúspechom podujatia, ale MsKC tak prichádza aj o zisky z úspešných podujatí.

Preto by bolo vhodné vyčleniť v rozpočte finančné prostriedky, ktoré by mohlo MsKC voľne používať počas roka a lepšie tak naplniť svoju úlohu. Rovnako je potrebné sa pri tvorbe rozpočtu na rok 2016 zamyslieť nad

možnosťou motivačného platového ohodnotenia zamestnancov a zvýšenia ich počtu v Dome kultúry o jedného.

Dnes v MsKC pracuje *16 ľudí* s trvalým pracovným pomerom vrátane jedného voľného miesta a *7 dohodárov*.

Budúcnosť

Väčšina nedostatkov a slabých stránok Mestského kultúrneho centra sa dá vyriešiť v priebehu nasledujúcich mesiacov, i keď na ich pozitívny dopad si budeme musieť počkať v mnohých prípadoch dlhšie. Do ďalších rokov tak ostatnú aktuálne najmä väčšie investície do Domu kultúry a kina Úsmev, ktoré si možno mesto nebude môcť dovoliť v plnom rozsahu zrealizovať.

V tejto správe navrhnuté opatrenia majú za úlohu sfunkčniť MsKC z hľadiska vnútorného nastavenia, úloh a povinností i vo vzťahu k mestu. Výsledkom ich realizácie bude priestor pre zamestnancov MsKC, ktorý by

im naďalej už nemal klásť prekážky v ich hlavnej práci a zároveň im vytváral na ňu lepšie podmienky.

Najdôležitejšie pre budúcnosť Mestského kultúrneho centra však bude riešenie ľudských zdrojov. V prvom rade výber nového riaditeľa a potom aj obsadenie ďalších voľných pozícií, resp. tých, ktoré sa budú priebežne uvoľňovať. Noví zamestnanci by mali byť pripravení plnohodnotne zabezpečiť produkciu podujatí a aktívne pracovať s dramaturgiou jednotlivých priestorov.

